

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Άγρια ζώα: Ελεύθερα και σε αιχμαλωσία»

Συγγραφή: ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΥΜΠΑ

Εφαρμογή: ΕΙΡΗΝΗ ΤΖΟΒΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Άγρια ζώα: Ελεύθερα και σε αιχμαλωσία

Εφαρμογή σεναρίου

Τζοβλά Ειρήνη

Δημιουργία σεναρίου

Ευαγγελία Τύμπα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

4^ο Δημοτικό Σχολείο Πεύκης

Χρονολογία

Από 13 -12 – 2013 έως 18 -12 -2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

7^η Ενότητα: Καράβια

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Δεν απαιτήθηκαν προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών για τα άγρια ζώα, τη ζωή τους στη φύση και τη ζωή τους σε συνθήκες αιχμαλωσίας. Αυτές διερευνήθηκαν και επεκτάθηκαν μέσω του σεναρίου. Επίσης, δεν απαιτήθηκαν ιδιαίτερες γνώσεις στη χρήση του υπολογιστή. Το σενάριο εφαρμόστηκε σε παιδιά που είχαν μικρή εξοικείωση με το μέσο. Ακόμη, η εξοικείωση των παιδιών με την ομαδική εργασία δεν ήταν προαπαιτούμενο. Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των δραστηριοτήτων του σεναρίου η εκπαιδευτικός προσπάθησε να εκπαιδεύσει τα παιδιά στη μορφή αυτής της εργασίας. Τέλος, το σενάριο εφαρμόστηκε σε παιδιά που γνώριζαν μερικώς να γράφουν και να διαβάζουν γιαυτό και έγιναν τροποποιήσεις στο αρχικό σενάριο.

Όσον αφορά την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή απαιτήθηκε ένας κεντρικός υπολογιστής και ένας βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ευαγγελία Τύμπα, Άγρια ζώα: Ελεύθερα και σε αιχμαλωσία, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Δημοτικού, 2011

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η δραστηριότητα εμπλουτίζει και προεκτείνει το περιεχόμενο και τις ασκήσεις της συγκεκριμένης ενότητας του βιβλίου¹. Συνδυάζει την καλλιέργεια γλωσσικού γραμματισμού με την καλλιέργεια «περιβαλλοντικού γραμματισμού».

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα άγρια ζώα της ζούγκλας προκαλούν το ενδιαφέρον των παιδιών της ηλικίας αυτής. Με αφορμή τα πάρκα άγριων ζώων της Κένυας, τα παιδιά μαθαίνουν περισσότερα για τη ζωή αυτών των ζώων. Επιπλέον μαθαίνουν για τη διαφύλαξη της άγριας ζωής, για το λαθραίο κυνήγι άγριων ζώων και την πραγματική ζωή (κακοποίηση) των ζώων στο τσίρκο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

. Όσον αφορά τις γνώσεις για τον κόσμο επιδιώκεται οι μαθητές:

- να γνωρίσουν καλύτερα τα ζώα της ζούγκλας
- να γνωρίσουν τα πάρκα των άγριων ζώων της Κένυας
- να γνωρίσουν για τη ζωή των ζώων στα πάρκα άγριων ζώων
- να ευαισθητοποιηθούν για το κυνήγι άγριων ζώων
- να γνωρίσουν την πραγματική ζωή των ζώων στα τσίρκο

¹ Σε κείμενο της ενότητας του βιβλίου γίνεται αναφορά στο πάρκο άγριων ζώων της Κένυας. Τα παιδιά καλούνται να παρατηρήσουν τρεις εικόνες με ζώα της ζούγκλας και κάτω από την κάθε μία να γράψουν τι κάνει κάθε ζώο.

- να ευαισθητοποιηθούν για την κακοποίηση που υφίστανται τα ζώα στα τσίρκο
- να αναλάβουν δράση για να σταματήσει αυτό το φαινόμενο

Γνώσεις για τη γλώσσα

Όσον αφορά τις γνώσεις για τη γλώσσα επιδιώκεται οι μαθητές :

- να ασκήσουν τον προφορικό τους λόγο
- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο

Γραμματισμοί

Όσον αφορά την καλλιέργεια των γραμματισμών:

- να μάθουν τα βασικά της πλοήγησης στο διαδίκτυο

Διδακτικές πρακτικές

Συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Με αφορμή το κείμενο και την εργασία του βιβλίου που ακολουθεί συζητάμε για τα άγρια ζώα της ζούγκλας/σαβάνας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Παρατηρήστε τις φωτογραφίες. Συζητήστε και γράψτε τι κάνουν τα ζώα σε κάθε φωτογραφία.

Γιατί στο πάρκο των άγριων ζώων οι άνθρωποι μπορούν να φωτογραφίσουν τα ζώα μόνο από μακριά;

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

- Το σενάριο είναι συμβατό με το πνεύμα του [Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας](#), καθώς οι στόχοι του συμπεριλαμβάνονται σε αυτό.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ένα δυναμικό εργαλείο για την απόκτηση γνώσεων για τον κόσμο και τη διαμόρφωση στάσεων και ιδεολογιών. Παράλληλα αυξάνουν την ενεργητική εμπλοκή των μαθητών και προσφέρουν διέξοδο προς δράσεις που έχουν μαθησιακά αποτελέσματα (Χατζησαββίδης & Αλεξίου, 2012). Στο πλαίσιο αυτό οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν με τη χρήση α) οπτικοακουστικού υλικού β) τη αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Κείμενα

Οπτικοακουστικό υλικό – Ιστοσελίδες

[\[Google\] Χάρτης Κένυας- Κένυα – Γεωλογικό, Φυσική και Φωτογραφία](#)
[Σαφάρι στην Κένυα](#)

[Ταξίδι στην Κένυα](#)

[Ζώα σε ελευθερία](#)

www.google.gr

Φυλακισμένα ζώα [1](#) και [2](#)

[Αρκτούρος](#)

[Τσίρκο του ήλιου](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η 2η ώρα- Ολομέλεια

Την πρώτη ώρα παρατηρήσαμε τις παραπάνω εικόνες της εργασίας του βιβλίου και σχολιάσαμε τι βλέπουμε εκεί. Η εκπαιδευτικός έκανε τις ερωτήσεις που η συγγραφέας του σεναρίου ανέφερε και αφορούσαν στο: Πού βρίσκεται η Κένυα;

Γιατί εκεί υπάρχουν τόσα άγρια ζώα; Πού και πώς ζούνε; Τι είναι τα πάρκα άγριων ζώων; Σε τι διαφέρουν από τους ζωολογικούς κήπους; Για να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών αλλά και να κατανοήσουν αυτοί καλύτερα που βρίσκεται αυτή η χώρα και τι συμβαίνει εκεί και στα πάρκα της μελετήσαμε την υδρόγειο και τον παγκόσμιο χάρτη, για να βρούμε την Αφρική και την Κένυα και στη συνέχεια μελετήσαμε τη χώρα από το χάρτη στο διαδίκτυο και την ιστοσελίδα [\[Google\] Χάρτης Κένυας-Κένυα - Γεωλογικό, Φυσική και Φωτογραφία](#). Εκεί παρατηρήσαμε τη μορφολογία της χώρας και αναφερθήκαμε στα πάρκα άγριων ζώων.

Επειδή η προτεινόμενη ιστοσελίδα που αφορούσα τα πάρκα άγριων ζώων δεν ήταν ενεργή παρακολουθήσαμε άλλο [βίντεο](#) και συζητήσαμε σχετικά με τα πάρκα και τις πληροφορίες που πήραμε από εκεί. Το συγκεκριμένο βίντεο επιλέχτηκε τόσο γιατί περιείχε σημαντικές πληροφορίες σχετικές με το υπό διαπραγμάτευση θέμα όσο και γιατί αναφερόταν στη φυλή Μασάι, η οποία προτεινόταν και στην αρχική δραστηριότητα.

Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν – τα ζώα είναι ιδιαίτερα προσφιλές θέμα στους μικρούς μαθητές – και έγινε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση αναφορικά με το δικαίωμα των ζώων να ζουν στο φυσικό τους περιβάλλον. Για το λόγο αυτό τροποποιήθηκε η αρχική δραστηριότητα και προβάλαμε [βίντεο](#) που δείχνει τα ζώα να ζουν ελεύθερο στο φυσικό τους περιβάλλον και πόσο απολαμβάνουν αυτή την ελευθερία.

3η ώρα – Ολομέλεια - Ομάδες

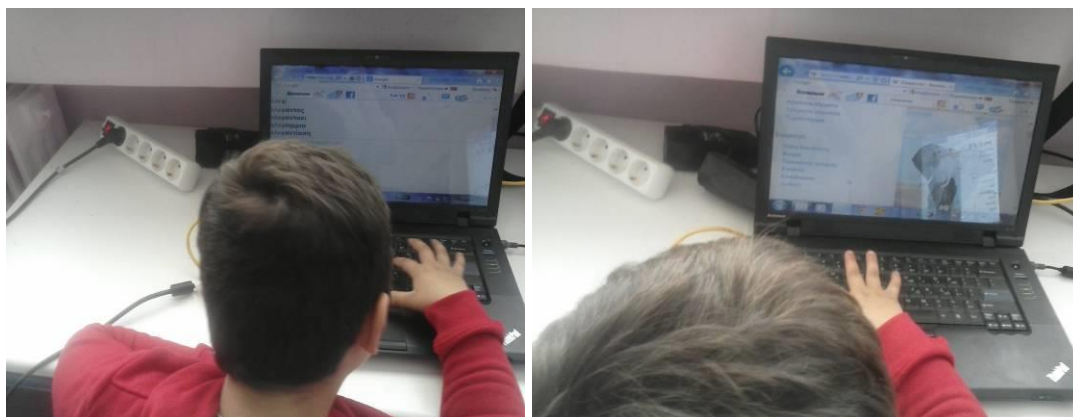
Στη συνέχεια αποφασίσαμε να χωριστούμε σε ομάδες και η κάθε ομάδα να αναζητήσει πληροφορίες για κάποιο από τα ζώα της ζούγκλας που είδαμε στα προηγούμενα βίντεο από το διαδίκτυο. Η εκπαιδευτικός αρχικά στην ολομέλεια

έδειξε τη διαδικασία σύνδεσης με το διαδίκτυο και τον τρόπο σύνδεσης με τη μηχανή αναζήτησης www.google.gr.

Στόχος ήταν η πρώτη επαφή με το διαδίκτυο και ο τρόπος αναζήτησης σε μηχανή. Η αρχική δραστηριότητα τροποποιήθηκε καθώς οι μαθητές δεν είχαν κατακτήσει πλήρως το μηχανισμό ανάγνωσης. Ως εκ τούτου δεν είχε νόημα η αντιγραφή και επικόλληση κειμένου και η παρουσίαση στην ολομέλεια καθώς οι μαθητές ούτε να ήταν σε θέση να διαβάσουν ένα πλήρες κείμενο, ούτε να επεξεργαστούν μεγάλο όγκο πληροφοριών. Οι μαθητές δεν είχαν προβεί ξανά σε αναζήτηση πληροφοριών. Για το σκοπό αυτό χωριστήκαμε σε 4 ομάδες των πέντε ατόμων και η εκπαιδευτικός βοήθησε την κάθε ομάδα να ενεργοποιήσει τον φυλλομετρητή Internet Explorer, να συνδεθεί με τη μηχανή αναζήτησης και να αναζητήσει σε αυτή πληροφορίες. Έτσι ο εκπρόσωπος της κάθε ομάδας πληκτρολόγησε με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού το όνομα του ζώου στη μηχανή αναζήτησης. Οι αναζητήσεις έδωσαν πολλά αποτελέσματα οπότε μας δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσουμε για το πώς μπορούμε να διαχειριστούμε αυτές τις πληροφορίες. Οι μαθητές δεν ήταν φυσικά σε θέση να διαβάσουν τις πληροφορίες. Μέρος των πληροφοριών διαβάστηκε από την εκπαιδευτικό. Άλλωστε στόχος της δραστηριότητας ήταν η επαφή με την αναζήτηση πληροφοριών και όχι η αξιοποίηση των πληροφοριών. Στο επίπεδο λοιπόν αυτό οι

μαθητές κατάφεραν να πραγματοποιήσουν τη δραστηριότητα με μικρή βοήθεια από την εκπαιδευτικό περισσότερο στο επίπεδο της πληκτρολόγησης του ονόματος του ζώου.

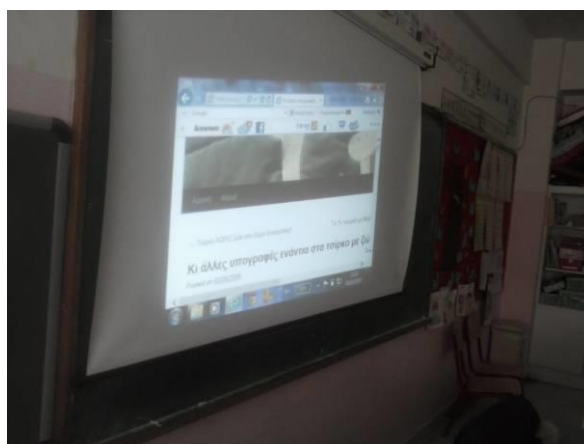

4^η, 5^η ώρα – Ολομέλεια

Κατά την ώρα αυτή ασχοληθήκαμε με την κακοποίηση των ζώων στα τσίρκο, όπως προβλεπόταν στην αρχική δραστηριότητα. Αρχικά έγινε διερεύνηση των απόψεων των παιδιών για το θέμα. Οι μαθητές γνώριζαν τα ζώα του τσίρκου, αλλά δεν είχαν καταλάβει τον τρόπο που αυτά εκπαιδεύονται για να συμπεριφερθούν με το συγκεκριμένο τρόπο. Εγινε σχετική συζήτηση με σκοπό όχι να τρομάξουμε τα παιδιά, αλλά να τα ευαισθητοποιήσουμε για το θέμα. Εστιάσαμε στο πόσο βασανιστικό είναι για τα ζώα αυτά, που έχουν γεννηθεί ελεύθερα στην άγρια φύση και είναι φτιαγμένα για να ζουν ελεύθερα, να ζουν τελικά φυλακισμένα σε μικρά κλουβιά μια ανιαρή και δυστυχισμένη ζωή. Το βίντεο που προτεινόταν στην αρχική δραστηριότητα δεν ήταν αρκετά ευκρινές και γιατί οι μαθητές είδαν 2 [άλλα βίντεο](#) με [φυλακισμένα](#) άγρια ζώα και συνειδητοποίησαν το πόσο άσχημη είναι η ζωή των άγριων ζώων σε αιχμαλωσία.

Οι μαθητές ευαισθητοποιήθηκαν ιδιαίτερα με τη ζωή σε αιχμαλωσία και γιαυτό συνδεθήκαμε ως τάξη και υπογράψαμε ενάντια στη χρήση ζώων στα τσίρκο στη σελίδα του Αρκτούρου <http://arcturos.wordpress.com/2009/09/02/1-5/>. Η σύνδεση με το διαδίκτυο ήλθε ως συνέχεια της προηγούμενης δραστηριότητας που αφορούσε τη χρήση του διαδικτύου και μας έδωσε την ευκαιρία να μιλήσουμε πάλι για τη χρησιμότητά του.

Ακολούθως, ζωγραφίσαμε σχετικές ζωγραφιές για να υποστηρίξουμε την ελευθερία των ζώων και τις παρουσιάσαμε στην ολομέλεια λέγοντας τις απόψεις μας. Στη συνέχεια είδαμε το βίντεο από το φημισμένο τσίρκο [cirque du soleil](http://www.cirquedusoleil.com/) που δεν χρησιμοποιεί ζώα στο πρόγραμμά του. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν με αυτή την

οπτική του τσίρκου καθώς γνώριζαν μόνο τα τσίρκο με ζώα. Μάλιστα κάποιος μαθητής που είχε παρακολουθήσει παράσταση του παραπάνω τσίρκου μας περιέγραψε την εμπειρία του.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δεν υπήρχαν φύλλα εργασίας στη αρχική δραστηριότητα και δεν κρίθηκε σκόπιμο να δημιουργηθούν νέα καθώς οι μαθητές δεν είχαν κατακτήσει πλήρως το μηχανισμό ανάγνωσης και γραφής.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η δραστηριότητα μπορεί να επεκταθεί και σε άλλα θέματα που αφορούν τα ζώα της ζούγκλας και τις συνθήκες στις οποίες ζουν, τον τρόπο που βρίσκουν την τροφή τους, το τρόπο που κυνηγούν, τον τρόπο που αιχμαλωτίζονται και σε άλλα παρεμφερή θέματα. Καθώς τα ζώα είναι ένα ευρύ πεδίο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει τη διάσταση που αυτός εκτιμά ότι ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των μαθητών του.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο εφαρμόστηκε τροποποιημένο. Κάποιες από τις προτεινόμενες ιστοσελίδες δεν ήταν ενεργές και αντικαταστάθηκαν από άλλες που αφορούσαν το υπό διαπραγμάτευση θέμα. Οι στόχοι στο επίπεδο των γραμματισμών που προτείνονταν στην αρχική μικρή δραστηριότητα κρίθηκαν πολλοί και γιαυτό προσαρμόστηκαν στις δυνατότητες των μαθητών της τάξης. Η δραστηριότητα που αφορούσε τη σύνδεση και αναζήτηση στο διαδίκτυο είχε κάποιο βαθμό δυσκολίας και πραγματοποιήθηκε με τη συνδρομή της εκπαιδευτικού. Η διάρκεια της μικρής δραστηριότητας ήταν λίγο μεγαλύτερη από αυτή που η δημιουργός είχε ορίσει.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ